

СЪЮЗ НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ
Член на Международната асоциация на съдиите (МАС)
Член на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС)
Член на Европейски магистрати за демокрация и свободи (МЕДЕЛ)
София 1000, ул. Пиротска 7, ет.5, тел 0879686841
e.mail: office@judgesbg.org
web: <http://www.judgesbg.org>

До
народните представители от 44-то
Народно събрание
чрез председателя на Народното събрание
г-жа Цвета Караянчева

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 44-ТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

На 27.11.2020 г. в онлайн изданието на сайта „Свободна Европа“ беше публикувана статия със заглавие „Замитане под килима. Как Инспекторатът към ВСС злоупотреби с право, за да скрие „ЦУМ-гейт“. В статията се излагат факти за това, че главният инспектор при инспектората към ВСС г-жа Теодора Точкова не изпълнява съдебното решение по адм. д. № 12933/2019 г. на Административен съд София-град (АССГ) над 4 месеца; не предоставя достъп до обществена информация – за проверката на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) на придобилата публична известност като „ЦУМ-гейт“ неинституционална среща на главния прокурор Сотир Цацаров, издателя Сашо Дончев и бившия член на ръководството на БСП Георги Гергов; не отговаря на журналистически въпроси за причините за поведението ѝ.

Публикацията излиза няколко месеца, след като адвокат Кашъмов отново публично изнесе информацията по движението на адм. д. № 12933/2019 г. на АССГ, от която обществеността научи за опити на представителите на ИВСС да отлагат разглеждането на делото и за бюрократични „хитрости“ от страна на главния инспектор да изпълни решението (публикация от 5.08.2020 г. в

електронния сайт „Капитал” под заглавие „Как главният инспектор при ВСС прилага закона, или защо протестират гражданите. Теодора Точкова използва COVID-19, за да скрие информацията за проверката по „ЦУМ-гейт“, препечатана впоследствие и в сайта „Дефакто“).

От достъпните данни за посченото решение на АССГ от 16.07.2020 г. е видно, че с него се отменя решение № 11/18.10.2019 г. на главния инспектор при Инспектората към ВСС като незаконосъобразно, а административният орган е задължен да предостави на жалбоподателя търсената обществена информация – решението за приключване на проверката по т.нар. „ЦУМ-гейт“, доклада от проверката и стенографския протокол от обсъждането му на заседанието на ИВСС. Съдът е припомнил, че решението на ИВСС, с което се приключва образуваната проверка за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и проверки, свързани с нарушаване независимостта на съдиите, прокурорите и следователите, съдържа официална обществена информация, достъпът до която не може да бъде ограничаван. Подчертал е и очевидното за всеки добросъвестен наблюдател – винаги е налице надделяващ обществен интерес, когато чрез исканата информация се цели разкриване на корупция и на злоупотреба с власт, повишаване на прозрачността и отчетността на публичната власт. Съдът е конкретизирал: „В случая проверката е била извършена по отношение на главния прокурор в качеството му на орган на съдебната власт, а не в лично качество. От търсената информация обществото, и в частност жалбоподателят, може да си състави мнение относно дейността както на задължения субект – Инспекторат към ВСС, така и за работата на Прокуратурата в лицето на нейния ръководител – главния прокурор. Предоставянето на достъп до информация, свързана с констатации относно действия на главния прокурор на Република България в това му качество, и на Инспектората по отношение на осъществявания от него контрол, безспорно е предпоставка за повишаване на публичността и отчетността на задължените субекти – ИВСС и Прокуратурата“.

Съдът е приел за незаконосъобразни съображенията на ИВСС, че изричното несъгласие на г-н Сотир Цацаров може да бъде основание за отказ на достъп до

официалната обществена информация. Посочил е, че в случая несъгласието „не съдържа каквито и да е мотиви за отказа да бъде предоставена информацията, поискана със заявлението за достъп”, но този факт е без значение за спора, доколкото по отношение на търсената обществена информация е налице надделяващ обществен интерес и последната не може да бъде ограничавана.

От решението на АССГ, което е придобило медийна публичност чрез статиите на адвокат Кашъмов в сайта „Капитал” и на журналиста Борис Митов в сайта „Свободна Европа”, се разбира и това, че процесуалните представители на ИВСС са се опитали да забавят делото, като са правили искане за отлагане, за спиране и за отмяна на хода по същество. Веднъж съдебното разглеждане е било отложено поради разрешен отпуск на служител на ИВСС.

От публикацията в „Свободна Европа” обществото научава, че влизането в сила на решението на АССГ не е постигнало своя правен ефект да осигури достъп до значимата обществена информация, тъй като главният инспектор е подала молба за отмяна на решението по извънреден процесуален способ пред Върховния административен съд (ВАС).

С решение № 14 350/19.11.2020 г. по адм. д. № 8476/2020 г. ВАС е отхвърлил искането за отмяна на влязлото в сила решение. От решението става ясно, че главният инспектор е поддържал пред съда, че решението на АССГ е постановено в нарушение на процесуалния закон, тъй като делото било разгледано в отсъствие на представители на ИВСС, като е изтъкнал доводи, свързани с епидемичната ситуация в страната във връзка с Covid-19. Главният инспектор е посочил още, че било невъзможно да се организира защитата на представляваната от него институция, тъй като ангажираните двама юристконсулти не са могли да се явят (за втори път) в откритото съдебно заседание на 18 май 2020 г., защото г-жа Точкова била издала заповед да работят три дни в инспектората и два дни вкъщи. В мотивите на върховната съдебна инстанция изрично се посочва, че процесуалното поведение на ответника – главния инспектор при ИВСС в съдебното производство пред административния съд, може да се приеме за злоупотреба с право. Съдът припомня, че в

отсъствието на юрисконсултите си главният инспектор също е могла да представлява ИВСС пред съда, но не го е направила.

В публикацията на „Свободна Европа” се излагат твърдения, че през август и септември медията е оправила въпроси към г-жа Точкова във връзка с пречките да бъде изпълнено влязлото в сила решение, но отговор не е получен. След произнасянето на ВАС е било отправено и трето запитване, отново без отговор на въпроса дали главният инспектор ще изпълни съдебното решение и ще предостави поисканата информация, от която ще стане ясно как точно е била проверена срещата в ЦУМ между главния прокурор Сотир Цацаров, партийния функционер Георги Гергов и медийния собственик Сашо Дончев и каква правна оценка ѝ е била дадена от ИВСС. Впоследствие информацията е разпространена и в други медии („Дневник“).

Няма нужда от припомняне, че този случай в публичното пространство се приема като илюстрация на проблемите в прокуратурата, и по-специално с изтъквания и от европейските институции проблем за липсата на ефективно средство за контрол върху главния прокурор и на механизми за търсене и реализиране на отговорност.

С публичното оповестяване на действията и бездействията на г-жа Точкова по адм. д. № 12933/2019 г. на АССГ вече се създава и нова опасност за авторитета на правосъдието – да се утвърди представа, че случаят „ЦУМ-гейт“ е илюстрация и на дискредитираната независимост на контролния орган да проверява почтеността на съдиите, прокурорите и следователите. Това е така, тъй като ИВСС, чийто персонален състав е политическа отговорност на Народното събрание, беше създаден именно за да извършва проверки за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и проверки, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите (глава девета, Раздел Іб Закона за съдебната власт). Това означава, че ако органът изпълнява законоустановената си задача – да гарантира, че самоуправляващата съдебна власт няма да се капсулира, нито да се превърне в опасност за правовата държава чрез „отглеждане” на вътрешна корупция и непрозрачни механизми на влияние,

не би следвало изобщо да се стига до възпрепятстване на гражданите навреме да получат информирани по чувствителните въпроси как се разследват сигналите за властова корупция, злоупотребата с власт, нарушаването на етичните правила и уронването на доверието в независимостта на съдебната власт. Още по-малко е допустимо ИВСС да показва публично незначитане на съдебен акт и да оставя съмнение в обществото, че с дейността си не преследва законоустановените си цели, а сам се превръща в опасност за върховенството на правото и за генериране на корупция. От цитираните статии и съдебните решения на АССГ и ВАС е видно, че с действията и бездействията си по конкретното дело г-жа Точкова е оставила впечатление, че цели прикриване или максимално забавяне на оповестяването на важна за функционирането на правовата държава информация. В текста на адвокат Кашъмов поведението на главния инспектор се квалифицира като опит „да се бори „с нокти и зъби“ срещу излизането на документите по „ЦУМ-гейт“ на бял свят“. Посочват се и сходни по насоченост действия по друго дело за достъп до тази информация, заведено от журналистката Доротея Дачкова от в. „Сега“ и спечелено от нея на първа инстанция. Изтъква се, че въпреки изменението на ЗДОИ през 2018 г., когато се премахва възможността за касационно обжалване по този вид дела, главният инспектор отново не изпълнява съдебния акт и подава касационна жалба. След прекратяването на производството по делото с определение на тричленен състав на ВАС г-жа Точкова поискала отвод на две от съдиите за това, че били заинтересовани като членове на същия Висш съдебен съвет, в който е било направено предложение за разглеждане на случая „ЦУМ-гейт“. Петчленен състав на ВАС върнал на същите съдии делото за разглеждане, като те си направили отвод с мотива, че липсват каквито и да е данни да са пристрастни, но не желаят да има съмнения. Главният инспектор поискал отново отвод на нов член на съдебния състав този път поради опасението, че съдиите вероятно са чели вестник „Сега“. Обективността на твърденията на адвокат Кашъмов лесно може да бъде потвърдена [в публикуваните процесуални документи](#) на сайта на ВАС по адм. д. № 11393/2018 г.

Изложените факти и тяхното публично разпространение изискват Вашата съвременна реакция, доколкото Народното събрание е органът, който назначава главния инспектор при ИВСС и му дава оценка. Поради това в случая са нанесени вреди не само върху доверието в правосъдието, но и върху авторитета на законодателната власт.

Няма никакво оправдание за главния инспектор да откаже да изпълни което и да е съдебно решение. Съгласно чл. 177 АПК окончателните решения на административния съд имат задължителна сила за административния орган. Изпълнението на съдебните решения е в основата на обществения ред и правната сигурност, а по отношение на държавните органи, какъвто е главният инспектор при ИВСС, това е неделима част от служебните задължения и професионален интегритет. Значимостта на обществените отношения, свързани със зачитане на съдебните решения, е наложила криминализирането на поведение, което пречи или осуетява изпълнението им – чл. 296, ал. 1 НК. В случая абсурдът на ситуацията се засилва от факта, че органът, който демонстрира правен нихилизъм, е органът на съдебната власт, призван да обезпечи нейната независимост.

Същевременно се налага да Ви припомним, че преди няколко месеца (с обръщение на УС на ССБ до Народното събрание от 21 юли 2020 г.) Ви обърнахме внимание за изтеклите мандати още през март и април тази година на инспекторите и главния инспектор към ИВСС. Съгласно чл. 44, ал. 1 ЗСВ Народното събрание избира главен инспектор и инспектори не по-рано от 6 месеца и не по-късно от два месеца преди изтичането на техния мандат. Към настоящия момент Народното събрание не е изпълнило конституционното си задължение и дори не е открита процедурата по отправяне на предложения за кандидати за главен инспектор и за инспектори (чл. 44, ал. 2 – 5 от ЗСВ). Неизпълнението на задължението за избор на нов състав на конституционен орган след изтичането на мандатите на съответните негови членове създава впечатление за подценяване на значението на този държавен орган и влиза в сериозно противоречие с принципа за мандатност, предвиден в Конституцията и ЗСВ. Неслучайно отделните органи на власт имат различна продължителност на

мандатите и различен момент на приключването им, за да се избегне възможността за надмощие на един държавен орган над друг. За да може обаче този защитен механизъм да действа ефективно, е необходимо попълването на състава на конституционните органи да става в рамките на предвидените срокове.

Разчитаме, че този път, уважаема госпожо председател на 44-то Народно събрание и уважаеми народни представители, ще демонстрирате адекватна на високото Ви назначение позиция, като отговорно подходите към правомощията си, за да не допуснете компрометиране на разделението на властите и независимостта на съдебната власт по повод на възникналите съмнения в публичното пространство относно професионалната почтеност и компетентност на главния съдебен инспектор.

С уважение:

Управителен съвет

на Съюза на съдиите в България

8 декември 2020 г., гр. София

Приложения:

- <https://www.svobodnaevropa.bg/a/30971049.html>
- Решение по адм. д. № 12933/2019 г. на Административен съд София-град (АССГ) - [Reshenie_ASSG_Nikolay_Nedelchev_v_IVSS.pdf \(aip-bg.org\)](#)
- Решение № 14 350/19.11.2020 г. по адм. д. № 8476/2020 г. ВАС - [Решение №14350 \(justice.bg\)](#)
- [Как главният инспектор при ВСС прилага закона, или защо протестират гражданите \(capital.bg\)](#)
- Материали по адм.дело № 11393/2018 г. на ВАС - [Дело № 11393/2018 \(justice.bg\)](#)